

غربی‌ها؛ توافق جدید به جای برجام

برجام تنها مساله‌ای نیست که میان ایران، اروپا، آمریکا و کشورهای عربی خاورمیانه باشد. لذا به نظر می‌رسد آن فرصتی که ایران برای رسیدن به یک توافق صرفا هسته‌ای داشت از دست رفته باشد و اگر توافق جدیدی هم در کار باشد فقط هسته‌ای نخواهد بود و در خصوص سایر مسائل و مباحث نیز صحبت خواهد شد.

به گزارش سایت خبری پرسون، قاسم محبعلی تحلیلگر مسائل بین‌الملل در یادداشتی نوشت: تحولات پیرامون برجام که هر روز ابعاد جدیدی پیدا می‌کند و شاهد اظهار نظر مقامات کشورهای مختلف در این خصوص هستیم به نحوی است که گرچه همه طرفین قائل به احیای توافق و از سرگیری مذاکرات هستند اما به نظر می‌رسد که این توافق بیش از احیا به پایان نزدیک‌تر است.

به عبارت دیگر به نظر نمی‌رسد توافقی که در سال ۲۰۱۵ تحت عنوان برجام یا برنامه جامع اقدام مشترک انجام شده بود همچنان در دستور کار کشورهای غربی باشد. آنچه که غربی‌ها از آن صحبت می‌کنند یک راه حل سیاسی و دیپلماتیک است. حال اینکه راه‌حل دیپلماتیک شامل چه مواردی شود و چه تغییراتی نسبت به گذشته داشته باشد بحثی است که طبیعتا در مذاکرات تعیین می‌شود.

لذا به نظر می‌رسد با توجه به اینکه در تاریخ ژوئن ۲۰۲۳ یعنی خردادماه سال آینده ۸ سال توافق برجام تمام می‌شود باید این توافق را پایان یافته تلقی کرد. چون زمان بندی‌های برجام که رعایت نشد. لذا اگر قرار باشد مجددا توافق شود باید زمان‌بندی‌های جدید تعیین شود و روش‌های جدیدی برای بازرسی‌ها ایجاد شود که قطعا دیگر آن توافق نخواهد بود و توافق دیگری خواهد بود.

از طرف دیگر باید به این نکته مهم نیز اشاره کرد که توافق میان ایران و آژانس نیز می‌تواند مقدمه‌ای برای یک توافق جدید باشد. البته باید گفت؛ با توجه به ادعاهای جدیدی که آژانس مطرح کرده در مورد غنی سازی بالای ۶۰ درصد و ۸۴ و... اینها تماما بحث‌هایی است که به نظر نمی‌رسد به سادگی قابل حل و فصل باشد. اگر هم چنین اتفاقی افتاده باشد گزارش بعدی آژانس خیلی تعیین کننده خواهد بود و باید دید اگر آژانس با ایران به توافق نرسد شورای حکام چه تصمیمی در مورد این گزارش آژانس اتخاذ خواهد کرد.

البته در حال حاضر شرایط تغییر کرده و موضوعات جدیدی مطرح شده که این موضوعات جدید همه تاثیرگذار هستند. به غیر از مساله هسته‌ای مساله همکاری یا همراهی و شراکت ایران در کنار روسیه مطرح شده است. مساله اعتراضات داخلی یا خارجی که نسبت به ایران وجود دارد به عنوان مساله حقوق بشر درآمده و عمده تحریم‌ها نیز حول محور این دو مساله یعنی تحریم‌ها و حقوق بشر صورت می‌گیرد.

لذا برجام تنها مساله‌ای نیست که میان ایران، اروپا، آمریکا و کشورهای عربی خاورمیانه باشد. لذا به نظر می‌رسد آن فرصتی که ایران برای رسیدن به یک توافق صرفا هسته‌ای داشت از دست رفته باشد و اگر توافق جدیدی هم در کار باشد فقط هسته‌ای نخواهد بود و در خصوص سایر مسائل و مباحث نیز صحبت خواهد شد.

منبع: آرمان ملی